

Vi er en del af løsningen

Fjernvarmebranchen kan bidrage markant til målsætningen om 70% reduktion af CO₂

Kim Mortensen (tv) og Jesper Frost havde også tid til at besvare spørgsmål fra salen. Jesper Frost pointerede, hvordan kommunerne - alene ved at øge andelen af fjernvarme - kan bidrage positivt og omkostningsfrit til de lokale klimaplaner.

Hvad står øverst på den energipolitiske dagsorden? Og hvor skal Dansk Fjernvarme sætte ind for at opnå maksimal indflydelse på beslutningsprocesserne?

Dette var blandt emnerne for et indlæg af Jesper Frost og Kim Mortensen - henholdsvis formand og direktør i Dansk Fjernvarme. De deltog i mødet den 21. november 2019 i VEKS' Kundeforum.

Klima står øverst

Jesper Frost lagde ud med fjernvarmens selvforståelse, som er under forandring. Førhen betragtede vi ofte os selv som "Dem det er synd for". Det er nu afløst af optimistiske toner båret af "Vi er en del af løsningen". Næsten alle Folketingets partier er enige om, at klimaet står øverst på den politiske dagsorden - helt i overensstemmelse med befolkningens krav. I forlængelse heraf kom Jesper Frost også ind på FN's Verdensmål, som har vundet meget stor genklang. De 17 verdensmål er en

ramme, som vores branche kan tale og ikke mindst handle i. Verdensmålene er tilmed et fælles sprog, som beherskes af både befolkning og politikere. Ja, endda i hele verden!

Omdømme

Den nye politiske virkelighed sætter også sit præg på udviklingen af Dansk Fjernvarme, som arbejder på at revidere det strategiske grundlag. Strategien offentliggøres i starten af det nye år, men Kim Mortensen kunne allerede afsløre, at den også vil indeholde planer for at styrke branchens omdømme. Der er behov for at vise vores omverden, at vi er en del af løsningen, og ikke er gået i stå. Et styrket omdømme - gerne via fælles kampagner - blev også efterspurgt fra salen. Flere søger en fælles platform. Udvikling af branchens renommé skal dels rettes mod nuværende dels kommende kunder. Vi skal være mere offensive, hvilket også gælder lokalt helt ind i selskabernes bestyrelser, understregede

Kim Mortensen. Vi skal alle drive og understøtte den gode fortælling, som fjernvarmen repræsenterer nu og i fremtiden. Fjernvarmen må ikke lade sig køre over af kampagner om eksempelvis varmepumper, som har vundet indpas blandt kunder - også på bekostning af eksisterende fjernvarmeløsninger. Kim Mortensen pointerede til slut, at vi skal være stolte af vores fjernvarme. Med fjernvarme har kunden jo allerede taget et stort skridt i sit personlige bidrag til klimaindsatsen.

Samlet set kan vi hjælpe med

45%

af udfordringen

DANSK FJERNVARME

Sparegrisen på landevejen

Mobilveksleren er - mildest talt - en god forretning

Nødhjælp til Bahamas

En VEKS-elektriker har været udstationeret i fire uger på Bahamas for Dansk Røde Kors

To fluer med ét smæk

Høje Taastrup Fjernvarme har også haft gavn af VEKS' mobilveksler

SPAREGRISEN PÅ LANDEVEJEN

MOBILVEKSLEREN ER - MILDEST TALT - EN GOD FORRETNING

VEKS' mobilveksler har været brugt i forbindelse med en række store ombygningsprojekter, siden den så dagens lys i sommeren 2018. Mobilveksleren overfører billig transmissionsvarme i stedet for at anvende spidslast enten på lokale kedler eller via en mobilkedel. Den benyttes kun til planlagte arbejder - ikke som akut nødforsyning.

Guldæg

Ved udgangen af året er status, at mobilveksleren har bidraget med en besparelse på cirka 4,4 millioner kroner. Gevinsten opnås - som nævnt - ved at man undgår den dyre spidslastproduktion - se boks.

– Idéen har heldigvis spredt sig, fortæller Mike Jarvig, teamleder for kvalitet og service: Vestforbrænding er i øjeblikket ved at få udviklet en lignende mobil reduktionsstation, der dog vil få en kapacitet på 40 MW.

VEKS' mobilvekslers kapacitet er 10 MW, hvilket rækker til at kunne fungere som stand in på alle vekslerstationer på Vestegnen. Om sommeren! Når varmesæsonen sætter ind, skal der større kapacitet til at kunne dække kundernes behov.

Den mobile veksler er opbygget i moduler, der sættes sammen i forskelligt antal efter behov: El-tavle, veksler, reguleringsenhed og pumpe.

Man placerer oftest alle modulerne inde i centralen. Rent praktisk forbinder man det lokale fjernvarmenet via rustfri stålslinger (DN 100) til VEKS' mobile veksler.

– Det er virkelig glædeligt, at veksleren også bliver brugt hos kunderne - senest i Hedehusene, da Høje Taastrup Fjernvarme byggede om på centralen (se bagsiden). Jo flere der får gavn af vores bypass-metode, jo større fælles optimering, fastslår Mike Jarvig.

Fleksibilitet

Ud over at den mobile enhed har tjent sig selv rigeligt ind, har den også haft andre positive effekter.

– Nu kan vi tilrettelægge og udføre de store ombygninger som en helhed og

Besparelser med mobilveksleren

Madumvej	856.198
Vallensbæk Syd	55.825
Tranegilde Nord	212.047
Svogerslev	1.287.989
Hedehusene	1.982.107
Sum i kr.	4.394.166

ikke som førhen i mindre bidder. Der skulle vi typisk koble elementerne ud en efter en, fortæller Mike Jarvig. Sæsonen for VEKS' planlagte vedligeholdelse er desuden udvidet. Ud over den økonomiske gevinst spares miljøet for udledning,

da mobilveksleren jo er forsynet med miljøvenlige transmissionsvarme i stedet for at fyre med ekstra olie/gas til spidslast.

– Om vinteren går veksleren i hi, slutter Mike Jarvig; kapaciteten rækker ganske enkelt ikke til at dække varmemeforbruget hos vores kunder i varmesæsonen. Den mobile veksler kommer på banen igen til marts, hvor den skal være stand in i forbindelse med en ventilombygning i Tranegilde Syd. Derefter venter der andre og spændende opgaver!

Yderligere oplysninger:
Mike Jarvig, teamleder
for kvalitet og service
mje@veks.dk 43 66 03 36

LEDER

Grib det politiske ansvar

Stop op og lad fornuften råde

På Christiansborg er der bred politisk enighed om, at vi i 2030 skal reducere udledningen af CO₂ med 70% i forhold til niveauet i 1990. Dette er ekstremt ambitiøst. Hvad vi har formået i de seneste 30 år, skal vi nu nå i løbet af de næste 10 år!

Den klimalov, som i øjeblikket forhandles, vil formentlig også forpligte kommende regeringer - og udmøntes i en række klimahandlingsplaner.

Fjernvarmesektoren er velsagtens den mest centrale aktør i omstillingen, da det ikke er muligt at hente den nødvendige CO₂-reduktion i fødevarer-/landbrugs- og transportsektoren. Som det fremgår af udmeldingen fra Dansk Fjernvarme (se forsiden), kan vi nemlig levere 45% af den ønskede reduktion i CO₂-udledningen.

Men, men, men.....

Der arbejdes i øjeblikket i embedsværket på en ny økonomisk regulering af fjernvarmesektoren, som bygger på rammer defineret for knap 20 år siden...

Den påtænkte regulering kan kort beskrives ved:

- Fokus på effektivisering.
- Statslig styring og markante administrative byrder.
- Bagudrettet fokus på færre omkostninger end tidligere.
- Understøtter ikke innovation og udvikling.

De politiske signaler - ifølge Forståelsespapiret - er en 70% CO₂-reduktion:

- Fokus på grøn omstilling.
- Opgør med centralisering og bureaukrati.
- Fremadrettet fokus på udvikling frem mod 2030.
- Grøn innovation og udvikling.

Der er desværre ingen sammenhæng mellem den forældede model for økonomisk regulering af fjernvarmesektoren og de politiske signaler, som må forventes at blive indbygget i Klimaloven.

For at vi fortsat kan arbejde effektivt i fjernvarmesektoren, er forventningen, at den igangværende udrulning af ny regulering af fjernvarmesektoren sættes på hold af de ansvarlige politikere, indtil Klimaloven og dens handlingsplaner er på plads.

I modsat fald havner vi i den situation, at reguleringen går i en retning - og Klimaloven i den modsatte. Det kan ingen ansvarlige politikere være tjent med. Og det kan fjernvarmekunder, klima og samfund heller ikke.

Lars Gullev

AF SØREN TVINGSHOLM, ELEKTRIKER HOS VEKS

Den 1. september 2019 blev Bahamas raseret af orkanen Dorian. Trods vindhastighed op til 295 km/t, havde Dorian desværre ikke travlt. Den passerede med kun 1,5 km/t, hvilket medførte kæmpe ødelæggelser. Værst gik det ud over de to nordlige øer; Grand Bahamas og Abaco, hvor halvdelen af alle huse blev helt eller delvist ødelagt.

Hurtigt udkald

63 døde og 1.700 savnes stadig, var den besked jeg fik. Der er brug for din hjælp. Vil du tage til Bahamas? Dansk Røde Kors efterspurgte hjælp til at opbygge og passe en Base Camp. Det første hold havde allerede været der en måneds tid, og nu var der brug for udskiftning.

Base Camp'en er stedet, hvor nødhjælpsarbejderne bor, sover, spiser og arbejder. Denne gang var det ikke den store Base Camp til 80 nødhjælpsarbejdere, men en Base Camp Light med 15 beboere.

På græsplænen bag en skole var Base Camp'en opstillet og bestod af en række rimeligt store telte - til nøds kunne der bo to personer i hver sin kabine.

Base Camp Light er uden køkken. Den daglige mad blev leveret af en af de mange frivillige hjælpeorganisationer: Wold Central Kitchen. Få dage efter Dorian's hærgen havde de opstillet tre felt-køkkener i Nassau, Grand Bahamas og i havnebyen Marsh Harbour på Abaco. Wold Central Kitchen leverede 30.000 måltider pr. dag. Gratis!

For os betød det, at vi kun skulle sørge for vores egen morgenmad. Det bestod i første omgang af de feltrationer, alle nødhjælpsarbejdere bliver udstyret med. Men da vi løb

tør organiserede Base Camp'en morgenmaden: Havregryn, yoghurt, blødkogt æg, ristet brød, juice og frisk mælk. Alt sammen transporteret med båd eller fly til øen.

Vandforsyningen var ustabil om dagen og fraværende om natten.

Der var stadig ingen elforsyning. Elektricitet fik vi via en generator, som vi dog slukkede om natten for at få lidt nattero.

For at sikre, at hygiejnen er i top, kræves basale faciliteter såsom toiletter,

bademulighed mv. De, der skal uddele nødhjælp, skal jo nødtigt blive syge.

Hver dag - hver sin forbedring

Som Base Camp Tekniker er du alt-muligmand. Typisk står du op før de andre: Tænder for generatoren, sætter vand over til morgenkaffen, hælder benzin på generatoren, gør rent i køkkenet efter morgenmaden, bestiller og henter frokost og aftensmad. Jeg sørgede også for at genoplade projektører til terrænbelysning, indsamle dem om morgenen og fordele dem inden det blev mørkt om aftenen.

Da jeg ankom, blev der vasket op i koldt vand: Tallerkner og bestik blev dypet i en kloropløsning og stillet til tørre på bordet. Stor var begejstringen, da jeg fik sluttet varmtvandsbe-

holderen til vores generator, og vi kunne vaske op i varmt vand. Nogle dage senere ankom med båd den vaskemaskine, som vi havde købt i hovedstaden. Den blev sluttet til, så vi ikke længere skulle vaske tøj i hånden. Man har hårdt brug for at vaske, når man arbejder i solen i 30 graderes varme og kun har to Røde Kors T-shirts.

Bahamas i tal

- Cirka 700 øer
- Knap 400.000 indbyggere
- 70% bor i hovedstaden Nassau
- 10% er mere eller mindre illegale indvandre
- Hovedindtægten er turisme samt "offshore finansiering" (skattely)
- 40% af eksporten er hummer
- 93% af befolkningen er Afro-Bahamian. De øvrige er primært europæiske/amerikanske

Illegale indvandrere

Racisme og fremmedhad lever desværre i bedste velgående - også i denne del af verden. 5-10% af Bahamas befolkning stammer fra Haiti. Mange er illegale indvandrere, som netop boede i de to store slumområder i Marsh Harbour, der blev jævnet til jorden af Dorian. Området blev gennemsgt af såkaldte K9 hunde. Disse hunde er specialtrænet til at finde ligrester i ruiner. Der blev sat mærker de steder, hvor hundene havde fået en fært, men bulldozerne fortsatte bare, og ruinerne blev efterfølgende sat i brand. Det var tydeligt, at myndighederne ikke ønskede, at slumområderne skulle genopstå. Illegale Haitianske indvandrere er ikke nogle, man skal tage hensyn til.

På det personlige plan har det været en stor oplevelse. Jeg er ikke i tvivl om, at jeg har været med til at gøre en forskel. Jeg er også klar over, at det kun har kunnet lade sig gøre, fordi jeg har nogle gode kollegaer, som har givet den en skalle i mit fravær.

Tak til kollegaerne - og tak til VEKS.

De første primitive toiletter var et lille telt med et posesystem. De blev afløst af festivaltoiletter - leveret kvit og frit af Bahamas Waste inkl. tømning og rengøring

Yderligere oplysninger:
Søren Tvingsholm,
elektriker/montør
st@veks.dk T 43 66 03 29

VEKS' VERDEN

Tom Michael Pedersen blev ansat den 5. august som kedelpasser på Køge Kraftvarmeværk

Christian Birch Baden tiltrådte som IT-administrator/supporter den 5. august (foto på vej)

Mikkel Andre Madsen startede som projektleder i Plan og Projekt den 1. oktober

To fluer med ét smæk

VEKS' MOBILVEKSLER BISTOD OGSÅ DET LOKALE SELSKAB

– Vi har koordineret og planlagt vores projekt længe, hvilket bestemt har betalt sig for både økonomi og miljø, fastslår Morten Kusk Jensen, driftsmester hos Høje Taastrup Fjernvarme. Vi benyttede nemlig lejligheden - hvor VEKS' mobilveksler alligevel stod for forsyningen - til en større intern ombygning af vores central i Hedehusene.

Skabt til opgaven

VEKS' mobile veksler er oprindeligt designet til netop denne opgave i Hedehusene, da man imødeså en ekstraudgift på minimum to millioner til spidslast. En ekstraudgift, som alene var til VEKS' egen ombygning af vekslercentralen fra pladevekslere til loddede veksler (se artikel side 2).

– Det er svært ikke at være begejstret for mobilveksleren, bemærker Astrid Birnbaum, direktør i Høje Taastrup Fjernvarme: Vi glæder os over alle projekter, som bidrager til en lavere varmepris til gavn for hele fællesskabet!

Der var tale om en koordineret indsats mellem de to bygherrer, VEKS og Høje Taastrup Fjernvarme, der gennemførte hver sit projekt samtidigt - naturligvis med separate aftaler. VEKS' opgave var at forstærke forsynings sikkerheden ved at ombygge til loddede veksler - ikke mindst som afløsning for den udtjente kedel i Hedehusene. Høje Taastrup skulle udskifte alle elektriske installationer samt tre pumper. Den mobile veksler arbejdede uden stop i to måneder.

Fordel for alle

Idéen om at gennemføre de to opgaver samtidigt blev sået og "dyrket" på de driftsmøder, som VEKS afholder 2-3 gange årligt. Vedligeholdelsesprojekter er også altid et element på VEKS' årlige besøgsrunde.

– Dybest set er der jo tale om en dobbeltbesparelse. Uden mobilveksleren ville vi have brugt spidslast i omegnen af to millioner kroner alene til vores ombygning, konstaterer Morten Kusk Jensen.

Mobilveksleren har rent praktisk følgeskab af en pumpe, som fungerer på distributionsiden. Mens renoveringen fandt sted, overlod Høje Taastrup Fjernvarme derfor styringen af deres lokale net til VEKS' driftscentral.

– Vi håber da, at det ikke er sidste gang vi har set mobilveksleren. Den kommer sikkert i sving igen i forbindelse med varmelagret men måske også, når vi skal bygge om ved City 2, slutter Astrid Birnbaum.

Mobilveksleren var omdrejningspunktet for en fest - med pølsevogn - da VEKS fejrede den nye sparegris (se side 2), før den går i hi for vinteren.

FOTO: Allan Nielsen, VEKS

Yderligere oplysninger:

Direktør Astrid Birnbaum,
astrid.birnbaum@htf.dk
T 29111720

&

Driftsmester Morten Kusk Jensen,
morten.kusk@htf.dk
T 43553020